

شناسایی عوامل تأثیرگذار در توسعه ورزش ناجا^۱

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۰۸/۲۸

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۰۶/۰۱

جعفر علی قادری^۲، فرزاد غفوری^۳، حبیب هنری^۴

از صفحه ۱۳۷ تا ۱۶۲

چکیده

زمینه و هدف: افسران پلیس می‌توانند با افزایش ورزش و فعالیت بدنی، سلامت جسمی، روانی و آمادگی جسمانی خود برای فائق آمدن بر وظایف دشوار را افزایش دهند. بررسی مطالعات انجام‌یافته در این حوزه می‌تواند ضمن آشکار کردن نقاط ضعف و قوت، سندی برای برجسته‌سازی نیاز به تغییر رویکرد در زمینه سیاست‌گذاری در این حوزه باشد.

روش‌شناسی: روش پژوهش به صورت آمیخته بود؛ یعنی به صورت کیفی و کمی انجام گرفت. در بخش کیفی از گروهی ۲۰ نفره از متخصصان آگاه به امر ورزش ناجا مصاحبه انجام شد و عوامل شناسایی شده بخش کیفی در بخش کمی مورد سنجش قرار گرفتند. بخش کمی پژوهش از نوع توصیفی و هم‌بستگی بود که به لحاظ هدف کاربردی، به لحاظ ماهیت از نوع اکتشافی و به لحاظ روش، جمع‌آوری میدانی بود. برای ابزار اندازه‌گیری از پرسش‌نامه پژوهشگرساخته بخش کیفی با طیف لیکرت ۷ ارزشی استفاده شد. جامعه آماری این پژوهش مدیران تربیت‌بدنی فرماندهی انتظامی استان‌ها و شهرستان‌ها، اساتید و مربیان و کارشناسان ورزشی ناجا و متخصصان علوم ورزشی که با اجرای طرح‌های پژوهشی در حوزه مدیریت ورزش در محیط‌های نظامی و انتظامی آشنا بودند، است. روش نمونه‌گیری به صورت غیرتصادفی در دسترس انجام گرفت. ۲۲۰ پرسش‌نامه توزیع شد، ولی تعداد ۱۹۶ پرسش‌نامه قابل تحلیل بود. روایی محتوایی پرسش‌نامه بر اساس روایی سنجی لاوشه مورد تأیید ($CVR=0/85$) و پایایی پرسش‌نامه بر اساس ضریب آلفای کرونباخ ($\alpha=0/82$) به‌دست آمد که با استفاده از روش تحلیل عاملی اکتشافی و تحلیل عاملی تأییدی پرسش‌نامه‌ها تحلیل شدند.

یافته‌ها و نتایج: براساس نتایج پژوهش، شاخص KMO برابر با $0/746$ بود که نشان‌دهنده کفایت حجم نمونه است. با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی ۷ مؤلفه اصلی که عبارتند از منابع انسانی، عوامل مدیریتی، عوامل ساختاری، عوامل اقتصادی، امکانات و زیرساخت‌ها، عوامل فرهنگی و اجتماعی و عوامل فردی و ۳۸ گویه مؤثر بر توسعه ورزش ناجا شناسایی شد که بعد از تحلیل عاملی تأییدی تعداد گویه‌ها به ۳۷ تقلیل پیدا کرد. در مجموع توان پیشگویی مدل توسعه ورزش ناجا براساس مجموع درصد واریانس تجمعی عامل‌ها برابر با $70/288$ درصد بود.

واژه‌های کلیدی: توسعه ورزش ناجا، ورزش قهرمانی، ورزش آموزشی، ورزش همگانی، ورزش حرفه‌ای.

۱- این مقاله برگرفته از رساله دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه علامه طباطبائی می‌باشد.

۲- دانشجوی دکتری، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

۳- دانشیار، دانشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران، نویسنده مسئول، farzadghafouri@yahoo.co

۴- دانشیار، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

مقدمه

به تعبیر بسیاری از صاحب‌نظران، یکی از مشکلات عمده جوامع بشری در قرن کنونی کمبود تحرک است. استفاده از وسایل نقلیه ماشینی، پیشرفت در فناوری ساخت وسایل خانگی، فراگیر شدن رایانه و امور مربوط به آن و بسیاری موارد مشابه دیگر سبب شده است که در مجموع زمان بیش‌تری به‌صورت نشسته و غیرفعال صرف شود (جلالی، ۱۳۸۹) تا جایی که سازمان بهداشت جهانی عدم فعالیت فیزیکی را چهارمین عامل پیش‌رو در مرگ‌ومیر در سطح جهان می‌داند؛ به‌طوری که ۶ درصد مرگ‌ومیر در سراسر جهان به این دلیل اتفاق می‌افتد (سازمان بهداشت جهانی^۱، ۲۰۰۹).

شواهد علمی زیادی نشان می‌دهد که فعالیت بدنی بر سلامتی اثرات مهمی از قبیل کاهش خطر بیش‌تر بیماری‌های مزمن، بیماری‌های قلبی عروقی، اضافه وزن و چاقی، دیابت نوع ۲ و سرطان‌های متعدد را دارد و در بهبود سلامتی اسکلتی-عضلانی و رفاه روانی تأثیرگذار است (کمیته مشورتی-راهنمایی فعالیت فیزیکی^۲، ۲۰۰۸؛ سازمان بهداشت جهانی، ۲۰۱۰). هم‌چنین شواهد فراوانی وجود دارد که ورزش و فعالیت‌های مرتبط با آن در سلامت و رفاه افراد تأثیر مثبتی دارد (کوبیتز و سالتزر^۳، ۱۹۹۱؛ پیتز و همکاران^۴، ۲۰۰۶؛ ساننتیج و جیلدن^۵، ۲۰۰۹).

ورزش جنبه‌های مختلفی دارد که یکی از مهم‌ترین جنبه‌های ورزش، همگانی بودن آن و به تعبیری ورزش همگانی است که در گذراندن اوقات فراغت می‌تواند نقش ویژه‌ای ایفا کند. ورزش همگانی با هدف افزایش مشارکت تمام گروه‌های اجتماعی و فراهم کردن تکرگرایی ورزشی، تقویت ورزش قهرمانی، ورزش رقابتی، تفریحات سالم و ورزش تفریحی پایه‌گذاری شده است (روشندل اربطانی، ۱۳۸۶). در عین حال پژوهش‌های مختلف (سپکوتا، بولز و هام^۶، ۲۰۰۶) نشان می‌دهند که بیش از نیمی از جمعیت جهان جهان در فعالیت‌های جسمانی کافی برای حفظ سلامت شرکت نمی‌کنند؛ حال آن‌که کاستن یک درصد از این جمعیت غیر فعال می‌تواند جان میلیون‌ها نفر را حفظ کند و

1- WHO

2- Physical Activity Guidelines Advisory Committee (PAGAC)

3- Kubitz, & Salazar

4- Puetz & et al

5- Sonnentag & Jelden

6- Sapkota, Bowles, Ham

در میلیاردها دلار هزینه صرفه جویی کند (کاتز مارتیک، گلدیل و سفارد^۱، ۲۰۰۰).

مردم از فواید ورزش آگاه هستند، اما در مقایسه با دیگر فعالیت‌های غیرشغلی زمان اندکی صرف ورزش کردن می‌کنند (دوبرت^۲، ۲۰۰۲). سیاست‌های سازمان‌های ورزش ملی با سرمایه‌گذاری در ورزش همگانی می‌تواند نقش مهمی در ارتقای فعالیت بدنی داشته باشد (بایومان^۳، ۲۰۱۰). یکی از این سازمان‌ها نیروی انتظامی است که به‌صورت مستقیم و غیر مستقیم بر سایر سازمان‌ها و کلیه مردم تأثیرگذار است (ستاد کل نیروهای مسلح، ۱۳۹۰).

پژوهش‌ها نشان داده است که فعالیت‌های بدنی یکی از مواردی است که می‌تواند موجب کاهش استرس و افزایش بهره‌وری نیروهای پلیس شود (گربر و همکاران^۴، ۲۰۱۰؛ تنگپسترن هورن^۵، ۲۰۱۷). با توجه به این که افزایش و کمک به ورزش همگانی توسط ناجا هم می‌تواند بر مردم تأثیر بگذارد و هم می‌تواند برای کارکنان خود ناجا مفید باشد، از این‌رو یکی از اهداف این پژوهش شناسایی عوامل اثرگذار بر توسعه ورزش همگانی در ناجا است.

بسیاری از مشکلات جسمانی افراد به ناکام بودن آن‌ها در فعالیت‌های جسمانی مربوط می‌شود؛ بنابراین برای افزایش آمادگی جسمانی و یادگیری مهارت‌ها، آموزش یک امر ضروری است (طرح جامع توسعه ورزش کشور، ۱۳۸۲). با توجه به این که محیط کار پلیس بسیار منفی است. افسران پلیس همواره با مجرمان و جرم‌های زیادی برخورد می‌کنند (جانسون^۶، ۲۰۱۲) و ماهیت ناجا به لحاظ وظایف سازمانی، ایجاد نظم و امنیت امنیت در جامعه است، تا جایی که می‌توان گفت اصلی‌ترین وظیفه پلیس (نیروی انتظامی)، تأمین امنیت کشور است (تاج‌بخش، ۱۳۹۰)، یکی از مؤلفه‌های مهم در ایجاد نظم و امنیت افزایش توان بدنی و یادگیری مهارت‌هایی است که کارکنان ناجا بتوانند با مجرمان روبه‌رو شوند که این عوامل با افزایش دانش آمادگی جسمانی و آموزش مهارت‌های ورزشی قابل دستیابی است. پس می‌توان گفت باید به‌صورت جدی به امر آموزش ورزش در ناجا پرداخته شود؛ از این‌رو هدف دیگر این پژوهش شناسایی عوامل

1- Katzmarzyk, Gledhill, Shephard

2- Dubbert

3- Bauman

4- Gerber & et al

5- Tengpongsthorn

6- Johnson

اثرگذار بر توسعه ورزش آموزشی در نیروهای ناجا است.

از سوی دیگر طبق تعریف، ورزش قهرمانی عبارت است از ورزش رقابتی و سازمان یافته‌ای که ورزشکاران ماهر در آن شرکت می‌کنند. سند راهبردی نظام جامع تربیت بدنی و ورزش کشور نیز ورزش قهرمانی را «ورزش برای کسب جایگاه رتبه‌مند» تعریف کرده است (سازمان تربیت بدنی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۱). ورزش قهرمانی به ایجاد انگیزه، خودباوری و شور و نشاط، بروز استعدادها، کنترل هیجانات، جامعه‌پذیری، هویت‌بخشی، باروری غرور ملی و... منجر می‌شود و اهمیت ویژه‌ای دارد (ظهرایی و همکاران، ۱۳۹۱). بر همین اساس دولت‌ها تمایل بیشتری دارند با سرمایه‌گذاری مالی زیاد، موفقیت ورزشکاران نخبه خود را در عرصه بین‌المللی فراهم کنند که این مسئله به بسط و توسعه سازمان‌ها و سیستم‌های مرتبط با پرورش و توسعه ورزشکاران نخبه در بعد ورزش قهرمانی منجر شده است (برگسگارد و همکاران^۱، ۲۰۰۷)؛ یعنی ورزش قهرمانی زیربنای تشکیل ورزش حرفه‌ای است (مول، ۲۰۰۵).

ورزش حرفه‌ای را می‌توان فعالیت‌های ورزشی و سازمان یافته‌ای گفت که به صورت رتبه‌مند و هدف‌مند، به منظور کسب درآمد برای توسعه ارزش‌های اقتصادی و اجتماعی انجام می‌شود (رضایی و همکاران، ۱۳۹۶). ورزش حرفه‌ای در اغلب مدل‌های سلسله‌مراتبی در ورزش در رأس هرم قرار دارد. بیش‌ترین سطح شرکت مربوط به قاعده هرم است و هر چه به سمت رأس هرم نزدیک می‌شویم، به تعداد تماشاچیان در ورزش افزوده می‌شود (کشاورز و همکاران، ۱۳۹۴). فرآیند ورزش حرفه‌ای شامل شناسایی و جذب استعدادها و ویژه، بهره‌گیری از دستاوردها و شیوه‌های علمی برای پرورش ورزشکاران حرفه‌ای، آماده‌سازی برای حضور در لیگ‌های حرفه‌ای، اجرای مسابقات حرفه‌ای، ارزیابی اقتصادی ورزشی با هدف نهادینه‌سازی و رونق صنعت ورزش و اصلاح و بهبود مستمر آن است (کشاورز و همکاران، ۱۳۹۴).

پس توجه به ورزش قهرمانی و حرفه‌ای علاوه بر این که موجب شور و نشاط و انگیزه در بین نیروهای ناجا برای یادگیری و افزایش توان بدنی است، یکی از ارکان موفقیت تیم‌های ورزشی نیروهای مسلح و ناجا در مسابقات مهم بین‌المللی نظامیان جهان است؛

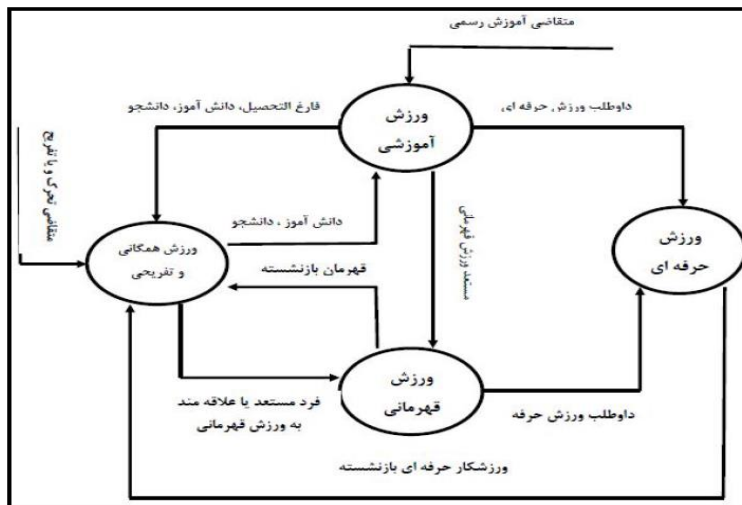
از این رو هدف بعدی این پژوهش را می‌توان شناسایی عوامل تأثیرگذار بر ورزش قهرمانی و حرفه‌ای ناجا دانست.

از آنجا که جنبه‌های مختلف ورزش (همگانی، آموزشی، قهرمانی و حرفه‌ای) با همدیگر در ارتباط هستند و هر کدام می‌تواند باعث بهبود دیگری شود، پس در این پژوهش پژوهشگران در پی پاسخ به این سؤال هستند که عوامل تأثیرگذار بر توسعه ورزش ناجا کدام است؟

مبانی نظری پژوهش: ورزش، پدیده سازمان‌یافته‌ی اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم است که در طی این دوران، ابعاد اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی به خود گرفته و از جنبه‌های گوناگونی قابل بررسی است. یکی از مهم‌ترین جنبه‌های آن، همگانی بودن آن و به تعبیری ورزش همگانی است که در گذران اوقات فراغت می‌تواند نقش ویژه‌ای ایفا کند. ورزش همگانی با هدف افزایش مشارکت تمام گروه‌های اجتماعی و فراهم کردن تکرگرایای ورزشی، تقویت ورزش قهرمانی، ورزش رقابتی، تفریحات سالم و ورزش تفریحی پایه‌گذاری شده است (روشندل اربطانی، ۱۳۸۶).

مول^۱ (۲۰۰۵) در کتاب مدیریت ورزش‌های تفریحی هرم ورزش را به صورت چهار بخش آموزشی، تفریحی، قهرمانی و حرفه‌ای ترسیم کرده است. در این مدل میزان گستردگی هر کدام از ورزش‌ها تعیین شده است، به طوری که در قاعده هرم ورزش آموزشی و تفریحی و در رأس آن ورزش قهرمانی و حرفه‌ای قرار می‌گیرد؛ یعنی بیشترین سطح شرکت‌کنندگان مربوط به قاعده هرم و هر چه به سمت رأس هرم نزدیک می‌شویم از تعداد شرکت‌کنندگان در ورزش کاسته می‌شود. در بخش ورزش آموزشی تعداد تماشاچیان کم‌ترین و در ورزش حرفه‌ای بیشترین است. بر اساس این مدل که در طرح جامع ورزش کشور به عنوان مبنا فرض شده است، رویکرد سلسله‌مراتبی به ورزش پذیرفته شده است. گسترش ورزش آموزشی و پس از آن تفریحی باعث افزایش مشارکت عمومی مردم در ورزش خواهد شد. این مدل خود بیانگر گرایش و روند رو به رشد همگانی شدن ورزش در هزاره سوم میلادی است، به طوری که می‌توان عنوان کرد ورزش آموزشی در سطح بسیار گسترده انجام می‌شود، پس از آن

علاقه‌مندان به سمت ورزش تفریحی رهنمون می‌شوند. از این طریق افراد مستعد به سمت ورزش قهرمانی و افراد نخبه به سمت ورزش حرفه‌ای خواهند رفت و ورزش آموزشی و تفریحی به‌عنوان پشتوانه‌ای برای ورزش قهرمانی و حرفه‌ای به‌شمار می‌آیند که در شکل شماره یک به تصویر کشیده شده است (سند راهبردی نظام جامع توسعه تربیت‌بدنی و ورزش کشور، ۱۳۸۲). با این تفاسیر توسعه تربیت‌بدنی و ورزش، رکن اصلی تأمین نیروی انسانی سالم، تندرست و با آمادگی جسمانی بالا به‌شمار می‌آید. ورزشی اثربخش خواهد بود که نظام‌مند برنامه‌ریزی شود و دارای انعطاف لازم باشد. برای رسیدن به این اهداف عالیه، سیاست‌های کلی در نیروهای مسلح حول چهار محور اساسی ورزش همگانی، ورزش‌های کاربردی، ورزش قهرمانی و ورزش حرفه‌ای (باشگاه‌داری) برنامه‌ریزی شده است. هدف از توسعه ورزش در نیروی انتظامی توسعه ورزش پرورشی، ورزش همگانی، قهرمانی و حرفه‌ای با رویکرد تأمین آمادگی جسمانی، سلامت جسمی، شادابی و نشاط، انجام بهتر مأموریت‌های رزمی محوله، ارتقای انگیزه خدمتی و به نمایش گذاشتن توان رزمی در مسابقات داخلی و برون‌مرزی با تکیه بر ارزش‌های والای اسلام است که در ادامه به بررسی ابعاد توسعه ورزش در نیروی انتظامی پرداخته می‌شود.

شکل شماره ۱: ارتباط ورزش‌های پرورشی، همگانی، قهرمانی و حرفه‌ای (سند راهبردی نظام جامع توسعه تربیت‌بدنی و ورزش کشور، ۱۳۸۲).

پیشینه پژوهش: مطالعات انجام شده درباره توسعه ورزش در نیروی انتظامی به صورت نقادانه در زیر مورد بحث قرار گرفته‌اند. درخشان (۱۳۸۱) در بررسی چالش‌های مدیریت در ورزش نیروهای مسلح موارد زیر را به عنوان چالش مطرح کرده است که این چالش‌ها با استفاده از پرسش‌نامه‌هایی که ۵۰ نفر از متخصصان پر کرده‌اند به دست آمده است.

پراکندگی دیدگاه‌ها و نظریات مسئولان نیروهای مسلح به مقوله ورزش و تربیت بدنی و کارکردهای آن، نبود طرح جامع در ورزش نیروهای مسلح، کمبود نیروی انسانی کارآمد و متخصص، عدم به کارگیری مدیران مناسب آموزش دیده در مناصب ورزشی نیروهای مسلح، نبودن ساختار مناسب و هماهنگ در بخش‌های مختلف نیروهای مسلح، کمبود بودجه و امکانات، مشکلات حفاظتی و امنیتی، عدم همکاری کامل بخش‌های مختلف ورزشی کشور، ضعف در پرداختن و توجه به ورزش قهرمانی به ویژه در سطوح بین‌المللی، کمبود فضا و تأسیسات ورزشی و عدم ارتباط با نیروهای مسلح دیگر کشورها در جهت بهره‌برداری از تجارب و امکانات آنها.

همان‌گونه که مشخص است در این پژوهش فقط چالش‌های پیش روی مدیریتی در ورزش نیروی انتظامی مطرح شده است و هیچ راهکاری برای برطرف کردن این چالش‌ها مطرح نشده است.

ممتازبخش و فکور (۱۳۸۶) در مطالعه‌ای کمی بر روی ۲۸۸ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم انتظامی امین با استفاده از پرسش‌نامه به بررسی راهکارهای ارتقاء و توسعه ورزش همگانی بانوان دانشگاه علوم انتظامی امین پرداختند و به این نتیجه رسیدند که نگرش کلی افراد مبنی بر اثربخشی متوسط راهکارهای مدیریتی، فرهنگی، پژوهشی، اقتصادی و اجتماعی بر ارتقای ورزش همگانی در آنان بوده و بین دو گروه دانشجویان و کارکنان از این نظر تفاوت معنادار وجود ندارد. در نتیجه‌گیری نهایی به ترتیب پنج راهکار «تأمین فضای مناسب، تأمین حداقل امکانات، تشویق افراد فعال، تأمین رفاه اقتصادی، اختصاص زمان آزاد و کافی» در ارتقای ورزش همگانی بانوان دانشگاه اولویت داشته‌اند. از آن جهت که این پژوهش به ورزش همگانی بانوان در یکی از دانشگاه‌های علوم انتظامی کشور پرداخته است، نمی‌توان آن را جامع دانست و بر کل نیروی انتظامی کشور تعمیم داد و از جهتی دیگر هدف ورزش فقط ورزش همگانی

نیست و این پژوهش هدف‌های دیگر ورزش یعنی ورزش قهرمانی، آموزشی و حرفه‌ای را نادیده گرفته است؛ پس نمی‌توان این پژوهش را پژوهشی جامع دانست.

مطالعه شهرگرد، سجادی و اشرف گنجوی (۱۳۹۴) بر روی کارکنان نیروهای پلیس که حداقل ۵ سال سابقه خدمت در نیروی انتظامی را داشته‌اند نشان داد که راهبردهای مدیریتی، قهرمانی، اقتصادی، ساختاری، آموزشی و منابع انسانی نقش معنی‌داری در توسعه ورزش نیروهای انتظامی (پلیس) ایران داشت. این پژوهشگران پیشنهاد کردند تا فرصت‌های مشارکت در تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی توسعه ورزش نیروهای انتظامی برای متخصصان علوم ورزشی فراهم شود. این پژوهش نیز دارای کاستی‌های بسیار زیادی است که مهم‌ترین آن‌ها این است که این پژوهش به صورت کمی انجام شده است و به صورت عمقی و به وسیله مصاحبه و دیگر روش‌های کیفی عوامل استخراج نشده‌اند؛ پس نمی‌توان به نتایج این پژوهش برای توسعه ورزش در نیروی انتظامی تکیه کرد.

درخشان، باران چشمه، آشتیانی و اکبری یزدی (۱۳۹۱) با پژوهشی بر روی همه نفع‌برندگان و مخاطبان اصلی تربیت‌بدنی و ورزش در نیروی‌های مسلح در دو بخش کمی و کیفی با عنوان تدوین هدف‌های کلان، سیاست‌ها و راهبردهای توسعه تربیت‌بدنی در نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، پس از تعیین فهرست مقدماتی قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدهای تربیت‌بدنی نیروهای مسلح، به این نتیجه رسیدند که تربیت‌بدنی نیروهای مسلح در موقعیت راهبردی تهاجمی قرار دارد. این پژوهشگران سپس به تدوین راهبردهای توسعه تربیت‌بدنی نیروهای مسلح پرداختند. هدف‌های کلیدی تدوین شده عبارت بودند از تقویت و توسعه علمی و عملی آمادگی جسمانی، مهارت‌های بدنی و ورزشی به منظور دستیابی به سطح مناسب شاخص‌های تعیین‌شده، ارتقای ورزش قهرمانی نیروهای مسلح به منظور دستیابی به سکوه‌های برتر در رقابت‌های داخلی و خارجی (سیزم) به‌ویژه در رشته‌های کاربردی، تقویت و ارتقای ورزش همگانی در سطح نیروهای مسلح، تقویت و ارتقای ورزش‌های همگانی در سطح نیروهای مسلح، تقویت و ارتقای ورزش‌های همگانی و قهرمانی بسیج مستضعفان. این پژوهش توانست اشکالات عمده‌ای که در برنامه‌های دیگر برای توسعه ورزش در نیروی انتظامی بود را تا حدودی زیادی برطرف کند و شاید بتوان این پژوهش را به‌عنوان بهترین پژوهشی که در حیطه برنامه‌ریزی برای توسعه ورزش در نیروهای مسلح انگاشته

روش‌شناسی پژوهش

هدف پژوهش حاضر تدوین مدل توسعه ورزش در نیروی انتظامی بود. روش پژوهش حاضر به صورت آمیخته است؛ بدین نحو که در دو بخش کیفی و کمی تدوین شد.

بخش کیفی

ابتدا از طریق بررسی پیشینه پژوهش و مطالعات کتابخانه‌ای تعدادی از مؤلفه‌های تأثیرگذار در توسعه ورزش شناسایی شد و سپس از طریق مصاحبه با ۲۰ نفر از افراد متخصص و آگاه به امر ورزش نیروی ناجا مؤلفه‌ها تکمیل و در برخی موارد مؤلفه‌های بی‌ربط حذف شد.

بخش کمی

در بخش کمی، توصیفی و از نوع هم‌بستگی بوده که به لحاظ هدف کاربردی، به لحاظ ماهیت از نوع اکتشافی و به لحاظ روش جمع‌آوری میدانی بود. جامعه آماری این پژوهش مدیران تربیت‌بدنی فرماندهی انتظامی استان‌ها و شهرستان‌ها، اساتید و مربیان و کارشناسان ورزشی ناجا و متخصصان علوم ورزشی که با محیط‌های نظامی و انتظامی آشنا بودند، است. در این پژوهش نمونه‌گیری به صورت غیرتصادفی در دسترس انجام گرفت. هاینر و همکاران^۱ (۲۰۰۶) بیان می‌دارند که حداقل حجم نمونه لازم برای تحلیل عاملی ۵ پاسخ به ازای هر سؤال است. پس از توزیع پرسش‌نامه در جامعه پژوهش، تعداد (n=۱۹۶) پرسش‌نامه برگشت داده شد. با توجه به این که برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسش‌نامه پژوهشگر ساخته ۴۳ سؤالی با طیف ۷ ارزشی لیکرتی (خیلی کم تا خیلی زیاد) استفاده شد، پژوهشگران ۲۲۰ پرسش‌نامه بین جامعه آماری پخش کردند، ولی ۱۹۶ پرسش‌نامه برگشت داده شد و با توجه به شاخص KMO که بزرگ‌تر از ۰/۷ بود کفایت حجم نمونه برای تحلیل عاملی اکتشافی تأیید شد. تعداد سؤال‌های پرسش‌نامه برای تحلیل عاملی تأییدی به ۳۸ سؤال تقلیل یافت که حداقل حجم نمونه ۱۹۰ است، ولی در این پژوهش از ۱۹۶ پرسش‌نامه برای انجام تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد. برای بررسی روایی پرسش‌نامه، از روش روایی‌سنجی لاوشه^۲ استفاده شد. روش روایی‌سنجی لاوشه، روشی است که به بررسی روایی محتوایی پرسش‌نامه‌ها قبل از توزیع آن می‌پردازد و دارای دامنه امتیاز (۰ تا +۱) است. بدین ترتیب

1- Hier & et al

2- Lawshe

که پرسش‌نامه‌ها نخست در اختیار ۱۱ نفر از متخصصان مدیریت ورزشی آشنا با محیط نظامی قرار گرفت و از آنها خواسته شد تا نظرات خود در خصوص هر یک از سؤال‌ها را بیان کنند. سپس پاسخ اعضا به سه صورت ضروری، ضروری، اما غیر مفید و غیرضروری کدگذاری شدند. در روش لاوشه سؤال‌هایی که از دیدگاه صاحب نظران ضروری است، مورد اهمیت قرار گرفته و ملاک بررسی روایی محتوایی قرار می‌گیرند. نحوه کمی‌سازی نظرات متخصصان ورزشی با استفاده از فرمول زیر صورت گرفت:

$$CVR = \frac{ne - n/2}{n/2}$$

ne = تعدادی از متخصصان است که آن بعد یا سؤال را ضروری دانستند.

$n/2$ = تعداد کل متخصصان تقسیم بر عدد دو

در صورتی که نتایج روش لاوشه از (۰/۸) بالاتر باشد، روایی محتوایی پرسش‌نامه مورد تأیید بوده و می‌توان آن را بین آزمودنی‌ها توزیع کرد. در نهایت روایی محتوایی پرسش‌نامه (CVR¹=۰/۸۵) تأیید شد. پایایی کل پرسش‌نامه نیز با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ ($\alpha=0/۸۲$) به دست آمد. به منظور توصیف آماری داده‌ها از شاخص‌های توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) استفاده شد. برای تعیین عامل‌ها از روش تحلیل عاملی اکتشافی، برای تأیید مدل رابطه سؤال‌ها با عامل‌ها از تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد. تمامی تحلیل‌های فوق با بهره‌گیری از نرم‌افزارهای SPSS18 و Lisrel8.5 در سطح معنی‌داری ($P \leq 0/05$) انجام گرفت.

یافته‌های پژوهش

الف) یافته‌های توصیفی

براساس تحلیل‌های صورت گرفته و ویژگی‌های فردی پاسخ‌گویان، اطلاعات به دست آمده نشان می‌دهد که:

از ۱۹۶ نفر شرکت‌کننده در نمونه ۷۵ نفر دارای مدرک دیپلم و فوق دیپلم (۳۸ درصد) و ۱۰۰ نفر دارای مدرک کارشناسی (۵۱ درصد) و ۲۱ نفر دارای مدرک کارشناسی ارشد و

دکتری (۱۱ درصد) هستند؛ ۵۵ نفر از حجم نمونه در محدوده سنی ۱۸ تا ۳۵ سال بودند و ۱۱۲ نفر در محدوده سنی ۳۶ تا ۴۵ سال بودند که بیشترین حجم نمونه را به خود اختصاص داده‌اند. همچنین ۲۹ نفر یعنی ۱۵ درصد حجم نمونه بالاتر از ۴۵ سال سن داشتند که این محدوده سنی کمترین حجم نمونه را به خود اختصاص داده است؛ از ۱۹۶ نفر حجم نمونه ۴۵ نفر کم‌تر از ۵ سال سابقه فعالیت در تربیت‌بدنی نیروی انتظامی را داشتند ۸۹ نفر بین ۵ تا ۱۰ سال سابقه فعالیت در تربیت‌بدنی و ورزش ناجا را داشتند و ۶۲ نفر بیش‌تر از ۱۰ سال سابقه فعالیت در تربیت‌بدنی ناجا را داشتند.

برای نرمال بودن داده‌های پژوهش از کجی و کشیدگی استفاده شد. هایر و همکاران (۲۰۱۸) پیشنهاد می‌کنند که اگر مقدار کجی و کشیدگی بین ۲ تا ۲- باشند داده‌ها نرمال هستند. کجی و کشیدگی تمامی داده‌های پژوهش بین ۲ تا ۲- بود، پس توزیع داده‌های پژوهش طبیعی بود.

ب) یافته‌های استنباطی

با توجه به نتایج جدول شماره دو، نتایج آزمون کیسیر - می‌یر و اوکلین (کفایت حجم نمونه) برابر با (۰/۷۴۱) و آزمون کرویت بارتلت ($P=0/000$ و $x^2=2583/853$) به‌دست آمد که نشان می‌دهد تمامی پیش‌فرض‌های مورد نیاز و مربوط به استفاده از روش تحلیل عاملی رعایت شده است. در مرحله بعد با استفاده از چرخش واریماکس و با قرار دادن بار عاملی مبنا به میزان ۰/۵، تعداد ۷ عامل شناسایی شد.

جدول شماره ۲. نتایج تست بارتلت و KMO

آزمون KMO جهت متناسب بودن اندازه نمونه	۰/۷۴۱
آزمون بارتلت برای درست بودن تفکیک عامل‌ها	مقدار مجذور کای ۲۵۸۳/۸۵۳
	درجات آزادی ۲۰۸
	سطح معناداری ۰/۰۰۰

نتایج تحلیل عاملی اکتشافی ارائه‌شده در جدول شماره سه نشان می‌دهد که درصد‌های واریانس برای عامل منابع انسانی برابر با (۲۳/۷۰۴) و میانگین و انحراف استاندارد (۴/۷۱ $\pm$ ۰/۷۰)، برای مدیریتی برابر با (۱۱/۳۷۹) و میانگین و انحراف استاندارد (۴/۶۷ $\pm$ ۰/۶۳)، برای عامل ساختاری برابر با (۱۰/۰۱۶) و میانگین و انحراف

استاندارد (۴/۴۲ ±۰/۶۸)، برای عامل اقتصادی برابر با (۸/۱۶۸) و میانگین و انحراف استاندارد (۴/۱۲ ±۰/۶۰)، برای عامل امکانات و زیرساخت‌ها برابر با (۷/۶۹۲) و میانگین و انحراف استاندارد (۴/۰۳ ±۰/۶۲) و برای فرهنگی و اجتماعی برابر با (۵/۰۰۷) و میانگین و انحراف استاندارد (۳/۸۱ ±۰/۶۵) و برای عامل فردی برابر با (۴/۷۰۸) و میانگین و انحراف استاندارد (۳/۷۶ ±۰/۶۲) است. نتایج بار عاملی سؤال‌ها نشان می‌دهد که بار عاملی تمامی سؤال‌ها در حد قابل قبول بود. در مجموع توان پیشگویی این مدل براساس مجموع درصد واریانس تجمعی عامل‌ها برابر با ۷۰/۲۸۸ درصد بود.

جدول شماره ۳: نتایج تحلیل عاملی اکتشافی

عوامل فردی	عوامل فرهنگی و اجتماعی	امکانات و زیرساخت‌ها	عوامل اقتصادی	عوامل ساختاری	عوامل مدیریتی	منابع انسانی	گویه‌ها
						۰/۷۰۸	۱ بهره‌گیری و جذب منابع انسانی متخصص و تمام‌وقت
						۰/۸۰۱	۲ دوره‌های ارتقای مربیان و نیروی انسانی
						۰/۸۰۵	۳ شرکت فرماندهان و مدیران ارشد در امر ورزش
						۰/۸۲۳	۴ حمایت از ورزشکاران و کادر فنی
						۰/۸۵۱	۵ انگیزش و حمایت منابع انسانی متخصص
						۰/۷۲۱	۶ تهیه شناسنامه ورزشی برای کارکنان ناجا
						۰/۸۷۵	۷ پیش‌بینی پاداش برای قهرمانان حرفه‌ای ورزشی ناجا مانند تشویق در دستور، ارشدیت و پاداش نقدی
						۰/۷۰۹	۸ تهیه و پخش برنامه‌های آگاهی
						۰/۷۱۶	۹ تعامل با سایر ارگان‌ها
						۰/۷۲۵	۱۰ ارتباط با رسانه‌های ملی
						۰/۸۰۱	۱۱ مسابقات و اردوهای ورزشی
						۰/۸۶۵	۱۲ برنامه راهبردی مناسب در توسعه ورزش حرفه‌ای ناجا
						۰/۸۲۱	۱۳ حضور در مسابقاتی مانند لیگ کشور، سیزم و...
						۰/۸۵۰	۱۴ روزآمدن کردن قوانین و مقررات ورزش حرفه‌ای ناجا
						۰/۸۱۰	۱۵ توسعه و ترویج دانش حقوقی در بخش ورزش حرفه‌ای ناجا
						۰/۸۱۵	۱۶ حضور مدیران ناکارآمد و غیر ورزشی در سطوح مختلف مدیریتی ناجا
						۰/۸۲۰	۱۷ ایجاد رقابت ورزشی بین فرماندهی‌های انتظامی استان و یگان‌های مستقل ناجا
						۰/۷۱۱	۱۸ پیگیری و نظارت قوی مسئولان تربیت‌بدنی
						۰/۶۵۵	۱۹ همدلی و همکاری مدیران ورزشی برجسته ناجا
						۰/۷۱۵	۲۰ وجود دستورالعمل‌های اداری
						۰/۷۲۱	۲۱ غنی‌سازی محتوا و برنامه آموزشی
						۰/۸۶۵	۲۲ نظام یکپارچه و نظام‌مند استعدادیابی
						۰/۶۵۵	۲۳ تشکیل نهاد متولی ورزش حرفه‌ای در ناجا

عوامل فردی	عوامل فرهنگی و اجتماعی	امکانات و زیرساخت‌ها	عوامل اقتصادی	عوامل ساختاری	عوامل مدیریتی	منابع انسانی	گویه‌ها
			۰/۸۵۱				۲۴ گستردگی و پراکندگی جغرافیایی پلیس در نقاط مختلف کشور
			۰/۸۳۲				۲۵ تغییرات نگرشی فرماندهان نسبت به استقلال یا عدم استقلال تربیت‌بدنی ناجا
			۰/۸۲۳				۲۶ ساختار تشکیلاتی ورزش ناجا
			۰/۸۷۵				۲۷ بودجه
			۰/۷۱۴				۲۸ توجه به مشارکت بخش خصوصی و بسترسازی برای جاذب بودن ورزش ناجا از منظر مالی
			-۰/۶۵۹				۲۹ مشکلات اقتصادی جامعه
		۰/۷۱۰					۳۰ توسعه و استانداردسازی تجهیزات ورزش حرفه‌ای
		-۰/۷۱۵					۳۱ استانداردهای ضعیف امکانات و زیرساخت‌ها
		۰/۷۱۸					۳۲ استفاده از امکانات و تجهیزات دیگر سازمان‌ها
	۰/۸۸۰						۳۳ تدابیر مقام معظم رهبری، احادیث، روایات و آیات قرآنی نسبت به ورزش
	-۰/۷۴۵						۳۴ رواج زندگی غیرفعال
	-۰/۷۵۱						۳۵ تغییر سبک زندگی
۰/۸۲۵							۳۶ دانستن عوارض ورزش نکردن
۰/۷۵۲							۳۷ عوامل جمعیت شناختی و زیستی (مانند سن، درآمد، جنسیت و...)
۰/۶۲۵							۳۸ نگرش‌های متفاوت به حوزه آموزش ورزش (نگرش فردی)
۰/۷۰۸	۰/۷۵۳	۰/۷۲۰	۰/۷۱۴	۰/۷۵۶	۰/۸۲۵	۰/۷۰۱	الفای کرونباخ
۴/۳۲۲	۵/۰۰۷	۷/۶۹۲	۸/۱۶۸	۱۰/۰۱۶	۱۱/۳۷۹	۲۳/۷۰۴	درصد واریانس
			۷۰/۳۸۸				درصد واریانس تجمعی

تحلیل عاملی تأییدی

با توجه به جدول شماره چهار، از نه شاخص ذکر شده برای آزمون خوبی برازش، یک شاخص نامناسب بود و هشت شاخص تناسب را تأیید کرد؛ بنابراین مدل از لحاظ شاخص‌های برازش، مناسب است.

جدول شماره ۴: شاخص‌های برازش تحلیل عاملی تأییدی

نتیجه	مقدار به دست آمده	ملاک	شاخص
تأیید	۱/۴۷۴	زیر ۳	نسبت χ^2 به df
-	۱۴۶	-	درجات آزادی
تأیید	۰/۰۴۹	زیر ۰/۸	RMSEA ^۱

1- Root mean square Error of Approximation

شاخص	ملاک	مقدار به دست آمده	نتیجه
GFI ^۱	بالای ۰/۹۰	۰/۹۳	تأیید
AGFI ^۲	بالای ۰/۹۰	۰/۹۵	تأیید
NFI ^۳	بالای ۰/۹۰	۰/۹۲	تأیید
NNFI ^۴	بالای ۰/۹۰	۰/۹۰	تأیید
CFI ^۵	بالای ۰/۹۰	۰/۹۱	تأیید
IFI ^۶	بالای ۰/۹۰	۰/۸۷	عدم تأیید
RFI ^۷	بالای ۰/۹۰	۰/۹۳	تأیید
PNFI ^۸	بالای ۰/۹۰	۰/۹۲	تأیید

با بررسی جدول شماره پنج، مشخص می‌شود که بین تمامی گویه‌ها با هر یک عامل‌ها رابطه وجود دارد.

جدول شماره ۵: نتایج تحلیل عاملی تأییدی

ابعاد و گویه‌های پژوهش	بارعاملی	پایایی ترکیبی	AVE
منابع انسانی			
۱ بهره‌گیری و جذب منابع انسانی متخصص و تمام وقت	۰/۷۲۲	۰/۸۷۳	۰/۵۰۲
۲ دوره‌های ارتقای مربیان و نیروی انسانی	۰/۸۲۱		
۳ شرکت فرماندهان و مدیران ارشد در امر ورزش	۰/۸۵۲		
۴ حمایت از ورزشکاران و کادر فنی	۰/۷۴۱		
۵ انگیزش و حمایت منابع انسانی متخصص	۰/۶۲۲		
۶ تهیه شناسنامه ورزشی برای کارکنان ناجا	۰/۶۲۱		
۷ پیش‌بینی پاداش برای قهرمانان حرفه‌ای ورزشی ناجا مانند تشویق در دستور، ارشدیت و پاداش نقدی	۰/۵۲۰		
عوامل مدیریتی			
۸ تهیه و پخش برنامه‌های آگاهی	۰/۸۶۲	۰/۹۳۶	۰/۵۱۹
۹ تعامل با سایر ارگان‌ها	۰/۸۲۵		
۱۰ ارتباط با رسانه‌های ملی	۰/۵۲۳		
۱۱ برنامه راهبردی مناسب در توسعه ورزش حرفه‌ای ناجا	۰/۷۲۵		
۱۲ حضور در مسابقاتی مانند لیگ کشور، سیزم و...	۰/۷۰۲		
۱۳ روزآمد کردن قوانین و مقررات ورزش حرفه‌ای ناجا	۰/۶۰۲		
۱۴ توسعه و ترویج دانش حقوقی در بخش ورزش حرفه‌ای ناجا	۰/۸۶۹		
۱۵ حضور مدیران ناکارآمد و غیر ورزشی در سطوح مختلف مدیریتی ناجا	۰/۷۱۵		
۱۶ ایجاد رقابت ورزشی بین فرماندهی‌های انتظامی استان و یگان‌های مستقل	۰/۵۲۳		

1- Goodness of Fit Index

2- Adjusted Goodness of Fit Index

3- Normed Fit Index

4- Non-Normed Fit Index

5- Comparative Fit Index

6- Incremental Fit Index

7- Relative Fit Index

8- Parsimony Normed Fit Index

AVE	پایایی ترکیبی	بارعاملی	ابعاد و گویه‌های پژوهش
			ناجا
		۰/۸۲۵	پیگیری و نظارت قوی مسئولان تربیت‌بدنی
		۰/۵۶۳	همدلی و همکاری مدیران ورزشی برجسته ناجا
		۰/۷۵۶	وجود دستورالعمل‌های اداری
		۰/۵۶۸	غنی‌سازی محتوا و برنامه آموزشی
		۰/۸۶۷	نظام یکپارچه و نظام‌مند استعدادیابی
۰/۵۰۸	۰/۸۰۱		عوامل ساختاری
		۰/۷۲۲	تشکیل نهاد متولی ورزش حرفه‌ای در ناجا
		۰/۸۷۸	گسترده‌گی و پراکندگی جغرافیایی پلیس در نقاط مختلف کشور
		۰/۵۶۲	تغییرات نگرشی فرماندهان نسبت به استقلال یا عدم استقلال تربیت‌بدنی
			ناجا
		۰/۶۵۲	ساختار تشکیلاتی ورزش ناجا
۰/۶۴۸	۰/۸۴۷		عوامل اقتصادی
		۰/۸۲۲	بودجه
		۰/۸۰۱	توجه به مشارکت بخش خصوصی و بسترسازی برای جذب بودن ورزش ناجا
			از منظر مالی
		-۰/۷۹۲	مشکلات اقتصادی جامعه
۰/۵۵۹	۰/۷۹۱		امکانات و زیرساخت‌ها
		۰/۷۰۲	توسعه و استانداردسازی تجهیزات ورزش حرفه‌ای
		-۰/۷۲۵	استانداردهای ضعیف امکانات و زیرساخت‌ها
		۰/۸۱۲	استفاده از امکانات و تجهیزات دیگر سازمان‌ها
۰/۶۰۲	۰/۸۱۷		عوامل فرهنگی و اجتماعی
		۰/۶۵۲	تدابیر مقام معظم رهبری، احادیث، روایات و آیات قرآنی نسبت به ورزش
		-۰/۸۲۵	رواج زندگی غیرفعال
		-۰/۸۳۶	تغییر سبک زندگی
۰/۵۸۵	۰/۸۰۵		عوامل فردی
		۰/۸۶۳	عوامل جمعیت‌شناختی و زیستی (مانند سن، درآمد، جنسیت و..)
		۰/۶۰۵	نگرش‌های متفاوت به حوزه آموزش ورزش (نگرش فردی)
		۰/۸۰۲	دانستن عوارض ورزش نکردن

بحث و نتیجه گیری

آیات نجات‌بخش قرآن کریم، قوی بودن و برخورداری از قدرت بدنی یک ارزش تلقی شده و آن را نیکو شمرده است. از احادیث و روایت هم می‌توان دریافت که تندرستی یک موهبت الهی است و برای رسیدن به آن باید کوشش کرد، هم‌چنان که دارا بودن قدرت بدنی هم یک ارزش و نعمت بزرگ تلقی شده است.

رهنمودهای رهبر کبیر انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی(ره) تأکید دارد که ورزش جسمانی بسیار مهم است و باید همراه با ورزش روحی باشد و ورزشکاران باید حضرت علی (ع) را الگوی خود قرار دهند و با قهرمانی در مسابقات بین‌المللی توانمندی‌های جمهوری اسلامی را به رخ جهانیان بکشند.

رهبر معظم انقلاب اسلامی و فرماندهی معزز کل قوا نیز پرداختن به ورزش را برای همه ضروری دانسته و زیربنای ورزش را ایمان، پرداختن به آن را عمل صالح و نتیجه آن را معنویت می‌دانند. برنامه پنجم توسعه نیز شعار، سازندگی و توسعه ورزش همگانی با هدف ارتقای سطح سلامت و نشاط اجتماعی، سرفرازی و بالندگی در صحنه‌های ملی و بین‌المللی، می‌تواند به‌عنوان مبنای رشد و گسترش ورزش تلقی شود. در قوانین اختصاصی نیروی انتظامی نیز به اهمیت و الزام پرداختن به ورزش تأکید زیادی شده است. دکتترین نظامی نیروهای مسلح نیز برابر ورزش و آمادگی جسمانی توجه لازم صورت گرفته است.

کسب آمادگی جسمانی و قابلیت‌های بدنی با استفاده قانون‌مند از علوم و فنون ورزش امکان‌پذیر است؛ بنابراین ورزش باید به‌عنوان یک اولویت در نیروی انتظامی قرار گیرد؛ از این‌رو این پژوهش با هدف طراحی مدل اندازه‌گیری عوامل مؤثر بر توسعه ورزش نیروی انتظامی تدوین شده است. توفیق در توسعه ورزش نیروی انتظامی در صورتی محقق می‌شود که در برنامه‌ریزی‌های هدف‌مند و کلان نیروی انتظامی، توجه مناسبی به این امر صورت گیرد. شناخت و شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه ورزش می‌تواند به حل مشکلات در این زمینه کمک کند و زمینه را برای ترویج ورزش در سطح نیروی انتظامی فراهم کند.

در این پژوهش سعی شده عوامل مهم و تأثیرگذاری که می‌تواند بر توسعه ورزش نیروی انتظامی مؤثر باشد شناسایی شود و با استفاده از روش تحلیل عاملی به اکتشاف و تأیید این عوامل پرداخته شد. نتایج تحلیل عاملی نشان داد ۳۹ سؤال به ۷ عامل تقلیل یافته و عوامل استخراج شد. عوامل منابع انسانی، عوامل مدیریتی، عوامل ساختاری، عوامل اقتصادی، امکانات و زیرساخت‌ها، عوامل فرهنگی و اجتماعی و عوامل فردی به‌عنوان ۷ عامل توسعه ورزش در نیروی انتظامی شناسایی شد. نتایج بار عاملی سؤال‌ها نشان می‌دهد که بار عاملی تمامی سؤال‌ها در حد قابل قبول بوده است. در مجموع توان پیشگویی این مدل براساس

مجموع درصد واریانس تجمعی عامل‌ها برابر با ۷۰/۲۸۸ درصد بود.

منابع انسانی به‌عنوان یکی از عوامل مهم و مؤثر در توسعه ورزش نیروی انتظامی شناخته شد که شامل ۷ مؤلفه بهره‌گیری و جذب منابع انسانی متخصص و تمام وقت، دوره‌های ارتقا مربیان و نیروی انسانی، شرکت فرماندهان و مدیران ارشد در امر ورزش، حمایت از ورزشکاران و کادر فنی، انگیزش و حمایت منابع انسانی متخصص، تهیه شناسنامه ورزشی برای کارکنان ناجا و پیش‌بینی پاداش برای قهرمانان حرفه‌ای ورزشی ناجا مانند تشویق در دستور، ارشدیت و پاداش نقدی است.

شهرگرد و همکاران (۱۳۹۴) نقش منابع انسانی در توسعه ورزش پلیس را معنادار توصیف کرده است. درخشان و همکاران (۱۳۹۱) منابع انسانی را جزو مهم‌ترین عوامل موفقیت در توسعه ورزش نیروهای مسلح می‌دانند. احسانی و همکاران (۱۳۹۲) بروس و همکاران (۲۰۱۵) دی یوسچر و همکاران (۲۰۰۹) نیز در پژوهش‌های خود نقش عوامل منابع انسانی در توسعه ورزش را پررنگ دانسته‌اند.

منابع انسانی متناسب و متخصص یکی از الزامات اجرای موفق هر گونه برنامه‌ای است، در این خصوص تربیت‌بدنی نیروی انتظامی می‌تواند با برقراری تعامل مؤثر با سازمان‌های ورزشی و آموزشی ملی و بین‌المللی، نگارش شرح شغل دقیق کارکنان تربیت‌بدنی و شرایط احراز آن‌ها موفق‌تر عمل کند. هم‌چنین می‌تواند با تربیت فراگیر منابع انسانی مورد نیاز هر بخش ورزش نیروی انتظامی و جذب و به‌کارگیری نیروهای متخصص در ورزش و هم‌چنین با برگزاری دوره‌های ارتقای سطح دانش علمی و فنی مربیان به‌صورت ماهیانه و سالیانه (با استفاده از دوره‌های داخلی و خارجی) باعث توسعه نیروی انسانی و در ثانی باعث توسعه ورزش در نیروی انتظامی شود.

یکی دیگر از عوامل مؤثر در توسعه ورزش نیروی انتظامی عوامل مدیریتی است که شامل ۱۴ عامل تهیه و پخش برنامه‌های آگاهی، تعامل با سایر ارگان‌ها، ارتباط با رسانه‌های ملی، برنامه راهبردی مناسب در توسعه ورزش حرفه‌ای ناجا، حضور در مسابقاتی مانند لیگ کشور، سیزم و...، روزآمد کردن قوانین و مقررات ورزش حرفه‌ای ناجا، توسعه و ترویج دانش حقوقی در بخش ورزش حرفه‌ای ناجا، حضور مدیران ناکارآمد و غیر ورزشی در سطوح مختلف مدیریتی ناجا، ایجاد رقابت ورزشی بین فرماندهی‌های انتظامی

استان و یگانه‌های مستقل ناجا، پیگیری و نظارت قوی مسئولان تربیت‌بدنی، همدلی و همکاری مدیران ورزشی برجسته ناجا، وجود دستورالعمل‌های اداری، غنی‌سازی محتوا و برنامه آموزشی و نظام یکپارچه و نظام‌مند استعدادیابی است. نتایج این پژوهش تا حدودی با نتایج پژوهش شهرگرد و همکاران (۱۳۹۴)، درخشان و همکاران (۱۳۹۲)، بروس و همکاران (۲۰۱۵)، دی یوسچر و همکاران (۲۰۰۹)، راسخ و همکاران (۱۳۹۴)، قهفرخی و همکاران (۱۳۹۳)، مظفری و همکاران (۱۳۹۱) هم‌سو است.

برنامه‌ریزی در جهت اخذ میزبانی و برگزاری موفق رویدادهای بین‌المللی سیزم در کشور- حضور فعال در مجامع و جلسات سیزم و تلاش در جهت کسب و حفظ کرسی‌های بین‌المللی در سیزم و سایر نهادهای بین‌المللی ورزش نظامی و انتظامی- توسعه و تقویت ارتباطات بین‌المللی به‌ویژه با سازمان‌های ورزشی کشورهای اسلامی، CISM و پلیس‌های جهان باید انجام گیرد؛ چرا که کسب جایگاه در نهادهای بین‌المللی و سیزم، باعث تقویت جایگاه تیم‌های ورزشی کشور در رویدادهای بین‌المللی شده و میزبانی موفق رویدادهای بین‌المللی در کشور نقش به‌سزایی در شناساندن فرهنگ متعالی ایرانی و اسلامی به جهانیان و کسب منافع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی خواهد بود. در مجموع ارتباطات مؤثر با سازمان‌های بین‌المللی به توسعه ورزش‌های قهرمانی و همگانی در نیروی انتظامی کمک شایانی خواهد کرد.

ساماندهی فعالیت‌ها و برنامه‌های ورزشی در مراکز آموزشی نیروی انتظامی اعم از دانشگاه‌های افسری و درجه‌داری به‌منظور تقویت توانمندی جسمانی دانشجویان و تربیت افراد توانمند با آمادگی‌های لازم برای استفاده در یگان‌های نیروی انتظامی و همچنین استعدادیابی در این مراکز برای تقویت ورزش قهرمان در نیروهای مسلح و انتصاب مدیران کارآمد، لایق، مجرب و توانمند در پست‌های مسئولیتی ورزشی در سطح نیروهای مسلح با اولویت کارشناسان و افراد با سابقه و باتجربه ورزشی می‌تواند در توسعه ورزش نیروی انتظامی کمک شایانی داشته باشد.

عامل دیگر در توسعه ورزش نیروی انتظامی عوامل فرهنگی و اجتماعی است؛ این عامل شامل ۳ مؤلفه تدابیر مقام معظم رهبری، احادیث، روایات و آیات قرآنی نسبت به ورزش، رواج زندگی غیرفعال و تغییر سبک زندگی فرهنگ‌سازی است که با پژوهش‌های

سالیس و همکاران (۲۰۰۰)، بکورت و دیشمن (۲۰۰۲)، تروست (۲۰۰۲)، درخشان و همکاران (۱۳۹۴)، صفاری و همکاران (۱۳۹۱)، بروس و همکاران (۲۰۱۵) هم‌سو است.

یکی از ضرورت‌های توسعه ورزش چه همگانی و چه قهرمانی، نهادینه کردن فرهنگ ورزش در میان اعضای جامعه است، به طوری که ورزش جزو ضرورت‌های روزمره زندگی کارکنان نیروی انتظامی شود. اجرای جشنواره‌های ورزشی، انجام تبلیغات مناسب از طریق صدا و سیما و دیگر رسانه‌ها و جذب اساتید و نخبگان ورزشی گام‌هایی مؤثر در این راه است. نبود سیاست‌گذاری در فعالیتهای فرهنگی و معنوی یکی از تهدیدهایی است که می‌تواند مانع توسعه تربیت‌بدنی در نیروی انتظامی شود. می‌توان با برگزاری جشنواره‌های فرهنگی ورزشی و همچنین اتخاذ سیاست‌های مناسب توسط شورای عالی سیاست‌گذاری و هماهنگی، امور فرهنگی و معنوی را در میان کارکنان نیروی انتظامی ترویج داد. با توجه به این نکته که یکی از نقاط قوت تربیت‌بدنی نیروی انتظامی رعایت موازین شرعی و اخلاقی در تمامی سطوح و میادین ملی و بین‌المللی است، برنامه‌ریزی در جهت تولید و نشر کتاب‌ها، بولتن‌ها و بروشورهایی به منظور ترویج فرهنگ اصیل اسلامی و ملی برای بهره‌برداری در ورزش نیروی انتظامی می‌تواند یکی از شیوه‌های مؤثر برای فرهنگ‌سازی و توسعه فرهنگ و ارزش‌های اسلامی و ملی در میان اعضای نیروی انتظامی و خانواده‌های آنان باشد که از جمله اهداف و ارزش‌های محوری نیروی انتظامی است.

امکانات و زیرساخت‌ها یکی دیگر از عوامل تأثیرگذار بر توسعه ورزش نیروی انتظامی است. مؤلفه‌های این عامل عبارتند از توسعه و استانداردسازی تجهیزات ورزش حرفه‌ای، استانداردهای ضعیف امکانات و زیرساخت‌ها و استفاده از امکانات و تجهیزات دیگر سازمان‌ها که با پژوهش‌های سالیس و همکاران (۲۰۰۰)، بکورت و دیشمن (۲۰۰۲)، تروست (۲۰۰۲)، درخشان و همکاران (۱۳۹۴)، راسخ و همکاران (۱۳۹۱)، احسانی و همکاران (۱۳۹۲) هم‌سو است.

یکی از الزامات توسعه تربیت‌بدنی، توسعه تجهیزات و اماکن ورزشی و توزیع متناسب آن با توجه به آمایش سرزمینی و نیازمندی‌های هر منطقه است. در این راه می‌توان از طریق تعامل با سازمان‌های ورزشی گام‌های مؤثری برداشت. در ضمن توجه به این نکته ضروری است که تمامی ساخت‌وسازهای ورزشی باید متناسب با آخرین یافته‌های علمی و استانداردهای موجود در این زمینه باشد. همچنین شورای عالی سیاست‌گذاری و

هماهنگی تربیت بدنی می‌تواند با تصویب سیاست‌ها و دستورالعمل‌هایی در این خصوص به پیش‌برد این راهبرد کمک کند.

گسترش سطح تعاملات و همکاری با سازمان‌های ورزشی کشور از جمله وزارت ورزش و جوانان، کمیته ملی المپیک و فدراسیون‌های ورزشی در جهت استفاده از ظرفیت‌های موجود آنان یکی از فرصت‌هایی است که تربیت بدنی نیروی انتظامی با آن مواجه است. امکان استفاده و بهره‌مندی از امکانات و توانمندی‌های وزارت ورزش، کمیته ملی المپیک، فدراسیون‌های ورزشی، دانشکده‌های تربیت بدنی و دیگر سازمان‌های ورزشی ملی و بین‌المللی می‌تواند به سازمان تربیت بدنی نیروی انتظامی در بهره‌گیری از این فرصت کمک کند و همچنین ضعف عدم برقراری ارتباط مناسب با سایر سازمان‌های ورزشی را پوشش دهد. همچنین با افزایش ساعات بهره‌برداری و استفاده از اماکن و تأسیسات ورزشی در اختیار نیروی انتظامی در جهت توسعه ورزش همگانی در سطح نیروی انتظامی و بسیج و خانواده‌های آنان گامی بزرگ برداشته می‌شود.

عوامل مهم دیگر ناجا عوامل ساختاری، عوامل اقتصادی و عوامل فردی است که عوامل ساختاری شامل چهار مؤلفه تشکیل نهاد متولی ورزش حرفه‌ای در ناجا، گستردگی و پراکندگی جغرافیایی پلیس در نقاط مختلف کشور، تغییرات نگرشی فرماندهان نسبت به استقلال یا عدم استقلال تربیت بدنی ناجا و ساختار تشکیلاتی ورزش ناجا می‌باشد. عامل اقتصادی شامل سه مؤلفه بودجه، توجه به مشارکت بخش خصوصی و بسترسازی برای جاذب بودن ورزش ناجا از منظر مالی و مشکلات اقتصادی جامعه است و در نهایت عوامل فردی شامل سه مؤلفه عوامل جمعیت‌شناختی و زیستی (مانند سن، درآمد، جنسیت و...)، نگرش‌های متفاوت به حوزه آموزش ورزش (نگرش فردی) و دانستن عوارض ورزش نکردن است که با پژوهش‌های درخشان و همکاران (۱۳۹۴)، راسخ و همکاران (۱۳۹۱)، احسانی و همکاران (۱۳۹۲)، بروس و همکاران (۲۰۱۵)، ممتازبخش و فکور (۱۳۸۶)، درخشان (۱۳۸۱)، شهبازی و همکاران (۱۳۹۲)، شعبانی و صوفی (۱۳۹۳)، دی بوسچر و همکاران (۲۰۰۹) هم‌سو است.

پیشنهادها

در این قسمت با توجه به نتایج به دست آمده از این پژوهش پیشنهادهای کاربردی برای توسعه ورزش ناجا بدین شرح ارائه می شود:

۱. پیشنهاد می شود نظارت کافی توسط واحدهای تربیت بدنی برای اجرای منسجم تر برنامه های ورزش صبحگاهی کارکنان در کلیه سطوح یگان های ناجا انجام گیرد.
۲. پیشنهاد می شود معاونت طرح و برنامه ناجا علاوه بر افزایش میزان بودجه و اعتبارات جاری و تجهیزاتی تربیت بدنی ناجا نسبت تخصیص و واگذاری ردیف بودجه و اعتبارات عمرانی به صورت مستقل به اداره کل تربیت بدنی اقدام تا مطابق استانداردهای موجود به توسعه و گسترش اماکن و تأسیسات ورزشی از آن طریق پرداخته شود.
۳. پیشنهاد می شود با توجه به مصوبه مجلس شورای اسلامی و ابلاغ فرماندهی معظم کل قوا در سال ۱۳۸۹ مبنی بر اختصاص یک درصد از بودجه و اعتبارات ناجا برای هزینه در امور ورزش، ترتیبی اتخاذ شود تا نسبت به افزایش سرانه ورزشی در سطح سازمان ناجا اقدامات لازم برای ایجاد در توسعه فضاها، تأسیسات و تجهیزات ورزشی صورت گیرد.
۴. پیشنهاد می شود اهتمام لازم برای ایجاد بانک اطلاعاتی در اداره کل تربیت بدنی به منظور ساماندهی و به کارگیری متخصصان حوزه های مختلف ورزشی اعم از کارشناسان، مربیان، داوران و ورزشکاران صورت گیرد.
۵. تربیت بدنی ناجا با همکاری و معاونت های مرتبط در سازمان نسبت به استاندارسازی زیرساخت ها (سخت افزاری و نرم افزاری) اقدام کند.
۶. پیشنهاد می شود تربیت بدنی با ایجاد آکادمی علوم ورزشی پلیس به منظور تربیت و ارتقاء و ارزیابی دانش مدیران، کارشناسان، مربیان، داوران و ورزشکاران اقدام کند.
۷. با توجه به این که سربازان وظیفه در سازمان ناجا، جامعه بزرگی به شمار می روند، پیشنهاد می شود با برگزاری مسابقات و جشنواره های مختلف ورزشی بتوان زمینه شور و نشاط و هیجان بیش تر و افزایش روحیه بهتر در بین این طیف را فراهم تا از آن طریق موجب بالا بردن بهره وری خدمتی از این قشر باشیم.

منابع

- احسانی، محمد و همکاران (۱۳۸۷). طراحی و تدوین نظام جامع ورزش حرفه‌ای کشور. طرح پژوهشی. پژوهشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی وزارت علوم و تحقیقات و فناوری.
- احسانی، محمد؛ امیری، مجتبی؛ قره‌خانی، حسن (۱۳۹۲). طراحی و تدوین نظام جامع ورزش حرفه‌ای کشور. شماره ۱۷، صص ۱۲۵-۱۳۶.
- باقری، علیرضا (۱۳۹۱). ضرورت‌های تدوین شناسنامه ورزشی در نیروهای مسلح و ویژگی‌های آن. فصلنامه مصباح، شماره ۴۴، صص ۴۳-۶۶.
- تاج‌بخش، محمدعلی؛ تواضع، رقیه (۱۳۹۰). نقش آمادگی جسمانی در حفظ و ارتقای توان رزمی نیروهای مسلح. همایش نیروی دریایی نیروی راهبردی ارتش جمهوری اسلامی ایران.
- ناصری، علیرضا (۱۳۸۱). راهبردهای گسترش ورزش در نیروهای مسلح. فصلنامه مصباح، شماره ۴۴، صص ۸-۱۷.
- جلالی‌فراهانی، مجید (۱۳۸۹). مدیریت اوقات فراغت و ورزش‌های تفریحی. تهران، انتشارات دانشگاه تهران.
- درخشان، محمد (۱۳۸۱). چالش‌های مدیریت در ورزش نیروهای مسلح. فصلنامه مصباح، شماره ۴۴، صص ۱۲۹-۱۲۳.
- درخشان مبارکه، محمد؛ باران چشمه، مهرعلی؛ آشتیانی، محمدرضا؛ اکبری یزدی، حسین (۱۳۹۱). تدوین هدف‌های کلان، سیاست‌ها و راهبردهای توسعه تربیت‌بدنی در نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران. فصلنامه راهبرد دفاعی، سال دهم، شماره ۴۰، صص ۱۹۸-۱۶۹.
- کاشف، میرمحمد؛ عراقی، محسن (۱۳۹۰). چالش‌های پیش‌روی ورزش همگانی و تفریحی در ایران و راهبردهای آن. مجموعه مقالات همایش ملی تفریحات سالم.
- کشاورز، لقمان؛ فراهانی، ابوالفضل؛ موسوی جهرمی، یگانه؛ فرازبانی، فاتح (۱۳۹۴). عوامل تأثیرگذار بر رفتار بخش خصوصی جهت سرمایه‌گذاری در ورزش حرفه‌ای و ارائه الگو. (۲۸): ۴۵-۵۶.
- راسخ، نازنین؛ سجادی، سیدنصراله؛ حمیدی، مهرزاد؛ خبیری، محمد (۱۳۹۴). طراحی و تدوین برنامه راهبردی ورزش قهرمانی بانوان کشور ایران. (۱۳): ۷: ۳۳۴-۳۰۹.
- رضایی صوفی، مرتضی؛ فراهانی، ابوالفضل؛ شعبانی، عباس (۱۳۹۶). تحلیل محیطی ورزش حرفه‌ای ایران. (۱): ۶: ۱۱۶-۱۰۶.
- روشندل اربطانی، طاهر (۱۳۸۶). تبیین جایگاه رسانه‌های همگانی در نهادینه کردن ورزش همگانی در کشور. نشریه حرکت، شماره ۳۳، صص ۱۲۰-۱۴۴.

- دهستانی، مجتبی؛ محمودی، احمد؛ حومنیان، داود؛ خانزاده، مصطفی (۱۳۹۰). بررسی و اولویت‌بندی انگیزه‌های مشارکت شهر تهران در ورزش‌های تفریحی و همگانی. مجموعه مقالات همایش ملی تفریحات سالم.
- علی دوست قهفرخی، ابراهیم؛ سجادی، سیدنصراله؛ محمودی، احمد؛ ساعت چیان، وحید (۱۳۹۳). بررسی اولویت‌ها و راهکارهای پیشرفت ورزش قهرمانی جودوی کشور. (۲): ۲۴۶-۲۳۱.
- غفرانی، محسن؛ گودرزی، محمود؛ سجادی، سیدنصرالله؛ جلالی فراهانی، مجید؛ مقرنسی، مهدی (۱۳۸۸). طراحی و تدوین راهبرد توسعه ورزش همگانی استان سیستان و بلوچستان. نشریه حرکت، شماره ۳۹، صص ۱۳۱-۱۰۷.
- قره، محمدعلی (۱۳۸۳). بررسی وضعیت ورزش همگانی ایران و مقایسه آن با چند کشور منتخب جهان. رساله دکتری مدیریت ورزشی، دانشگاه تربیت معلم تهران، صص ۳۲-۲۸.
- صفاری، مرجان (۱۳۹۱). طراحی مدل ورزش همگانی، دانشگاه تربیت مدرس، صص ۱۴۴-۱۴۵.
- ظهرابی، فاطمه؛ صابونچی، رضا؛ رهام، مهدی (۱۳۹۱). نقش رسانه‌ها در جهاد اقتصادی ورزش قهرمانی. مجله مدیریت و رفتار سازمانی در ورزش، سال اول، شماره اول، صص ۱۳-۱۹.
- ممتازبخش، مریم؛ فکور، یوسف (۱۳۸۶). بررسی راهکارهای ارتقا و توسعه ورزش همگانی بانوان دانشگاه علوم انتظامی. فصلنامه دانش انتظامی، سال نهم، شماره دوم، صص ۶۲-۵۳.
- مایک گرین و باری هولیان (۲۰۰۸)، سیاست‌گذاری و اولویت‌بندی در توسعه ورزش قهرمانی، ترجمه رضا و احسان قراخلو (۱۳۸۷)، تهران، کمیته ملی المپیک جمهوری اسلامی ایران، چاپ اول.
- مظفری، امیر احمد؛ الهی، علیرضا (۱۳۸۸). نظام جامع توسعه ورزش قهرمانی جمهوری اسلامی ایران، طرح پژوهشی، پژوهشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.
- مظفری، سیدامیراحمد؛ الهی، علیرضا؛ عباسی، شهامت؛ احدپور، هنگامه؛ رضایی، زین العابدین (۱۳۹۱). راهبردهای توسعه نظام ورزش قهرمانی ایران، شماره ۱۳، صص ۳۳-۴۸.
- سازمان تربیت‌بدنی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۸۲). مطالعات تفصیلی توسعه فرهنگ ورزش. شرکت راد سامانه.
- همتی‌نژاد، مهرعلی؛ رضانی‌نژاد، رحیم (۱۳۷۵). بررسی وضعیت بدنی و میزان آمادگی قلبی-تنفسی دانشجویان پسر دانشگاه گیلان. المپیک، شماره ۷، صص ۳۷-۴۵.
- سازمان تربیت‌بدنی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۸۱). مطالعات تفصیلی توسعه ورزش همگانی و تفریحی. شرکت راد سامانه.
- سند توسعه بخش تربیت‌بدنی و ورزش استان‌ها (۱۳۸۴). مرکز ملی مدیریت و توسعه ورزش کشور. معاونت برنامه ریزی راهبردی.
- سند راهبردی نظام جامع توسعه تربیت‌بدنی و ورزش کشور (۱۳۸۲). شرکت رادسامانه.

- شکیبایی، ابوالفضل؛ رحیمی، مصطفی؛ بازگیر، بهزاد؛ عسگری، علیرضا (۱۳۹۳). مروری بر مطالعات آمادگی جسمانی انجام گرفته در نیروهای نظامی کشور، فصلنامه علمی پژوهشی ابن‌سینا، اداره بهداشت، امداد و درمان نهاجا، سال شانزدهم، شماره چهارم، صص ۶۴-۷۹.
- شعبانی بهار، غلامرضا؛ عرفانی، نصرالله؛ هادی‌پور، مجتبی (۱۳۸۶). مقایسه و بررسی ارتباط بین ویژگی‌های شخصیتی و میزان پرخاشگری در ورزشکاران مرد رشته‌های منتخب ورزشی شهرستان همدان در سال ۱۳۸۵. پژوهش در علوم ورزشی، شماره ۱۴، صص ۹۹-۱۱۲.
- شعبانی، عباس؛ رضایی صوفی، مرتضی (۱۳۹۳). تحلیل محیطی ورزش همگانی ایران. نشریه مطالعات مدیریت راهبردی و رفتار سازمانی در ورزش، سال اول، شماره ۴، صص ۲۵-۳۴.
- شهبازی، مهدی؛ شعبانی مقدم، کیوان؛ صفاری، مرجان (۱۳۹۲). ورزش همگانی (ضرورت، موانع و راهکارها). فصلنامه مجلس و راهبرد، ۷(۷۶): ۶۹-۹۷.
- Baumann, W. (2010). The global Sport for All movement: from vision to reality. In 13th World Sport for All Congress: Promoting Sport for All, Benefits and Strategies for the 21st Century Jyväskylä, Finland. pp. 9-18.
- Brouwers, J., Sotiriadou, P., & De Bosscher, V. (2015). Sport-specific policies and factors that influence international success: The case of tennis. *Sport Management Review*, 18(3): 343-358.
- Centers for Disease Control and Prevention (CDC). (2005). Adult participation in recommended levels of physical activity--United States, 2001 and 2003. *MMWR. Morbidity and mortality weekly report*, 54(47): 1208.
- Collins, M. F. (2002). Sport for all as a multifaceted product of domestic and international influences. *Worldwide Experiences and Trends in Sport for All* (L Da Costa and A Miragaya, eds), pp. 493-523.
- De Bosscher, V., De Knop, P., Van Bottenburg, M., Shibli, S., & Bingham, J. (2009). Explaining international sporting success: An international comparison of elite sport systems and policies in six countries. *Sport Management Review*, 12(3), 113-136.
- Dubbert, P. M. (2002). Physical activity and exercise: Recent advances and current challenges. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 70, pp.526-536.
- Gerber, M., Kellmann, M., Hartmann, T., & Pühse, U. (2010). Do exercise and fitness buffer against stress among Swiss police and emergency response service officers?. *Psychology of Sport and Exercise*, 11(4): 286-294.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2006). *Multivariate data analysis* (6th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Houlihan, B., & Mangset, P. (2007). *Sport Policy: A Comparative Analysis of Stability and Change*. Taylor & Francis.
- Johnson, R. R. (2012). Police officer job satisfaction: A multidimensional analysis. *Police Quarterly*, 15(2): 157-176.

- Katzmarzyk, P. T., Gledhill, N., & Shephard, R. J. (2000). The economic burden of physical inactivity in Canada. *Cmaj*, 163(11): 1435-1440.
- Larsen, K. (2002, October). Effects of professionalisation and commercialisation of elite sport on sport for all and sports consumption in Denmark. In Proceedings of the 9th IOC "Sport for All" Conference.
- Lina, S., Ruixue, C., (2012). "Research Status on Equalization of Public Sports Service for Nationwide Fitness in Hebei". 2012 International Conference on Solid State Devices and Materials Science, Available online at www.sciencedirect.com, *Physics Procedia* 25 (2012): 2298 – 2303.
- Mull, R. F., Bayless, K. G., Ross, C., & Jamieson, L. (2005). Recreational sport management Campaign. *Human Kinetics*.
- Parks, J. B., Quarterman, J., & Thibault, L. (2006). Contemporary sport management (No. Ed. 3). *Human Kinetics Publishers*.
- Physical Activity Guidelines Advisory Committee. (2008). Physical activity guidelines advisory committee report, 2008. Washington, DC: US Department of Health and Human Services, 2008, A1-H14.
- Puetz, T. W., O'connor, P. J., & Dishman, R. K. (2006). Effects of chronic exercise on feelings of energy and fatigue: a quantitative synthesis. *Psychological bulletin*, 132(6): 866.
- Tengpongsthorn, W. (2017). Factors affecting the effectiveness of police performance in Metropolitan Police Bureau. *Kasetsart Journal of Social Sciences*, 38(1): 39-44.
- Sahragard, Safiye., Sadjadi Hezaveh, Hamid., and Ashraf Ganjouei, Farideh. (2015). STRATEGIES FOR SPORTS DEVELOPMENT IN IRANIAN POLICE FORCE: AN EMPLOYEE AND EXPERT PERSPECTIVE, *Indian Journal of Fundamental and Applied Life Sciences*, Vol. 5 (S3): 1385-1388.
- Sotiriadou, K., Shillbury, D., (2009). "Australian elite athlete development: An organizational perspective". *Sport Management Review*, 8 (6): 13-27.
- World Health Organization. (2009). Global health risks: mortality and burden of disease attributable to selected major risks. Geneva: World Health Organization.
- World Health Organization. (2010). Global recommendations on physical activity for health.